

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. X. Dei prouidentia in distribuendis propensionibus, ingenijs, ac
dotibus varias scientias: & qua ratione illæ sint cum virtutibus
coniungendæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

2. 2. q. 18. a.
1. ad 4.
g Isa, 60, 6.

(vt S. Thomas interpretatur) de *superbis & auaris* diuitibus; non de *humilibus & misericordibus*, de quibus intelligitur (vt Sanctus Hieronymus interpretatur,) quod dixit Isaias: *g inundatio Camelorum, dromedarum Madian & Ephavenim, aurum & thus* aliaque preciosa dona *deferentes* in Ierusalem: vt offerant Deo, coniungentes auro eleemosynarum orationis ac deuotionis: quæ omnem inordinatum cordis affectum ad ipsas diuitias euellit; & conuertit in aptissimum diuini obsequij instrumentum.

CAPVT X.

DEI PROVIDENTIA IN DISTRIBUTEN-
dis propensionibus, ingenijs, ac dotibus ad varias scientias;
& qua ratione illæ sint cum virtutibus
coniungendæ.

ad Scientias
aptitudo.

IN admirandis distributionibus, quas diuina prouidentia fecit *propensionum & talentorum* hominum, valde eminent illa, quæ illos inclinant, aptosq; reddunt ad *scientias, & artes liberales*: ipsa enim experientia nos docet multis hominibus innasci magnam huiusmodi *propensionem* & applicationem ad studia huiusmodi scientiarum; magnumque *ingenium* naturale ad eas addiscendas: id ita disponente prouidentia diuina, quod vtrumque sit ad eas assequendas necessarium: parum siquidem efficeret sola *inclinatio*, si deesset *ingenium*; & hoc ipsum non multum efficeret, si deesset applicatio. Et in vtroq; est sæpè mira quædã varietas: nam quædam ingenia sunt natura sua acuta, subtilia, & ad res nouas inueniendas valde apta: quæ tamen in eadem iudicio non ita sunt resoluta & expedita: alia contra, in discurrendo sunt tardiora, sed rectè tamen iudicant: alia vtrumque habent, alia in vtroque deficiunt. Alia sunt in suis decretis valde inconstantia; & facile mutantur, eò quod rem non satis penetrent: alia sunt duriora, & in iudicijs proprijs magis obstinata, alia sunt docilia, rationique subiecta, vbi-cunque illa appareat: alia sunt natura sua inquieta, & ad disputandum Sophisticè valde prompta: eò quod in omnibus rebus inueniant difficultates, habentq; spiritum alijs contradicendi; alia sunt maturiora & quietiora, eò tendentia, vt res implicatas ita euoluant, vt perungere possint ad veritatem. Et quamuis omnia hæc ingenia diuinæ prouidentie subsint, quæ sunt naturalia, & naturali constitutioni coniunguntur: non intendit tamen DEVS, vt homines sine fræno sequantur defectus illos naturales;

Mira ingeniorum
varietas.

sed ut eis mortificandis proficiant, ac propter defectum, quem habent, sese humiliant & subijciant habenti, quod ipsis deest: suppletentes proprii ingenij defectum industria alieni. Quod si ipsi noluerint præstare: nouerit providentia diuina alia commoda ex hoc ipso educere. Quemadmodum enim pugna & contrarietas quatuor Elementorum in quatuor suis primarijs qualitibus, *calore, & frigore, siccitate & humiditate*, ingétia adfert vniuerso commodar: ita ex repugnantia & contrarietate horum ingeniorum solet DEVS ingentes vtilitates educere in Ecclesiæ vniuersalis commodum, & ipsarum scientiarum incrementa: quia hac via magis eruuntur occulta veritates, & in aptiore ordinem rediguntur, reiectis inordinatis & confusis. Et quæ admodum inquieta & valde acuta ingenia excitant, calcarq; addunt tardioribus, & tranquillioribus: ita hæc illorum viuacitatem reprimunt, & moderantur. Nec desunt prouidentia diuinæ media, quibus hæc pugna, & ingeniorum contrarietas non cedat in virtutum detrimenta; sicut, cum de Disputationibus agemus, patebit.

Nec MINVS admiranda est ipsarum *propensionum* naturalium varietas: cum enim tot sint ipsæ scientiæ, pro omnibus tamen sunt discipuli, qui cum voluptate in earum studium incumbant; & professores, qui eandem doceant: ne in Repub. deessent viri in omnibus sciētijis eminentes: eod quod valde essent ipsi Reipub. vtilis. Alij inclināt ad studia variarum *linguarum*, alij *Philosophia*, alij *medicina*, alij *iuris civilis* siue *canonici*, aut *sacra Theolog.* Et refert plurimum, quemuis permittere sequi bonā suā *inclinacionem, talentum, ingenium*, & applicationem tanquā certa testimonia & pignora diuinæ vocationis: hoc enim modo suauius & vtilius potest fieri voti compos, eritque in Statu & Officio, ad quod diuina prouidentia illum elegit, valde excellens in totius communitatis vtilitatem: quia fouebit naturæ talenta aliquibus gratiæ subsidijs. Nā (vt Sapiens dixit:) *a Omnis Sapientia est a Deo, qui eam hominibus distribuit, quamuis maiori liberalitate, diligentibus iptum, quorum aliquos ab ipsa infantia eligit, vt sic instructi, sint postea Ecclesiæ lumina, quibus illud competat, quod scriptum est in libro Esther: b paruus fons, qui creuit in flumem, & in lucem solemq; conuersus est, & in aquas plurimas redundauit. Quia diuina prouidentia extollit in sua Ecclesiā & Religionibus fonticulos aliquos iuuenum ingeniosorum, beneque propensionum, qui per gratiam, quam illis communicat, euadunt in flumina copiosissima, Luce & Sole mundi, plenos copiosis scientiarum & gratiarum cælestium aquis, in multorum vtilitatem. Et quemadmodum Nabuchodonosor Rex gloriabatur, quod in suo palatio haberet c *pueros decoros forma, & eruditos omni sapientia, cautos scientia, & doctos disciplina* quos iubebat discere literas Chaldaicas, vt posset illorum opera in sua aula uti, & eis conferre gubernation: variarum suarum*

Ingenia se
inmiscem
inuuant.

Natura se-
quitur se-
mina quis-
que sua.

a Eccl. 1. 10.

b Esth. 10. 6.

c Dan. 1. 4.

rum

Academia
rum laus.

Deus dat
media om-
nibus.

Magna in-
genia fere
superba.
a Ezech. 28
17.

2.
Primi pa-
rentes.
b Gen 3. 1.

3.
Salomon.
c 1. Cor. 8. 1.

rum prouinciarum : quemadmodum poitea fecit cum Daniele & eius socijs. Ita etiam Christianarum Rerum publ. capita, diuina inspiratione instituerunt scholas & *Academias*, in quibus similes iuuenes educuntur, ac doceantur omne genus scientiarum ac disciplinarum ; vt, postquam adoleuerint, sint Magistri, Gubernatores, Iudices, & ad altiora alia officia & ministeria in Reipubl. utilitatem promoueantur. Sed quoniam neque Pontifices, neque Imperatores possunt illis dare *aptitudinem*, & necessariam *propensionem* : ipsemet Deus eas illis largitur; quibus tanquam duabus alis volantes, deducit eos ad vniuersitates, vbi in scientijs addiscendis facit eos volare.

§. 2. *Quod omnes debeant esse sua sorte contenti.*

H V I C Diuinæ prouidentiae fundamento inniti præcipue debet animi pax & tranquillitas tua, siue magnum, siue paruum habeas ingenium & aptitudinem : certò tibi persuadens, Deum dedisse, quod magis tibi expediebat, vt qui optimè sciebat periculum, quod tibi immineret, si aliud habuisses. Si enim fors tibi obtigit *paruis* ingenij & aptitudinis ad litteras discendas, consolari te ipsum poteris, attendens, quòd maiora ingenia multaque scientiæ, sæpè sunt magno periculo expositæ, quemadmodum licet videre in primo Angelo, quem Ezechiel a *Cherubin* appellat, quod scientiæ plenitudinem significat: qui cum esset in medio paradisi, & inter ignotos lapides, seraphinos scilicet, ardentis, & diuino amore inflammatos habitaret: ipse superbia sua concreuit in glaciem, & perdidit sapientiam in decore suo. Quia complacuit sibi in sua pulchritudine, & ex ea superbiit. Si tu igitur similis esses Lucifero in sapientia, fortè eundem in superbia imitareris, ac proindè pœnam etiam subires, quam ille.

N O N nosti serpentis huius infernalis calliditatem ; qui cum nouit hominis propensionem ad sciendum, si eum videat ingenio & aptitudine ornatum, ibi laqueos & insidias ei struit ; quemadmodum *primis parentibus*, quibus dixit: si comederet ex arbore verita, b eritis (inquit) *sicuti Dñi, scientes bonum & malum.* cum igitur Patres tui hac esca fuerint decepti, sorte & tu decipereris: voluit verò Deus non dare tibi, quod hosti tuo fuisset via & occasio ad te perdendum. Sapientissimus fuit *salomon*, & quidem sapientia à Deo illi liberalissimè communicata : sed non fuisset lapsus in *adèò publicam* libidinem, nisi in *secretam* impigisset superbia, quæ fortè ex multa sapientia prouenit : nò quidem ipsius scientiæ culpa, sed hominis, qui euanescebat, & iactat se propter illam. Et propterea dixit Apostolus: *c scientia inflat: charitas adificat.* Et cum alteram alteri opponit Apostolus, significat, scientiam absque pondere charitatis inflare superbia; cuius tumor est tanquam

hydro-

tibi manus in hac vita alia scientia multò præstantiori, quàm quæ tibi deest. Si enim sis verè humilis tuaque sorte contentus, magnam partem viæ iam peregisti, ut te Deus doceat & scientiam sanctorum, quæ est scientia mystica spiritus, donum contemplationis, & familiaris cum ipso tuo creatore consuetudo: quæ sæpè negatur doctis eò quòd sint parum humiles, & eminent in ratiocinationibus, sintque in suis cogitationibus curiosi: contra verò frequentius datur simplicibus, eò quòd sint magis humiles, & minus curiosi: in utrisque enim locum habet, quod dixit Saluator: *1 confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc a Sapientibus & prudentibus, & revelasti ea paruulis: ita Pater, quoniam sic placitum fuit ante te.*

Non studuerat Dauid humanioribus disciplinis, quemadmodum Sapientes: & nihilominus propter insignem suam humilitatem, ac sinceritatem, euasit omnibus illis sapientior: & in scientia sanctorum, fuit Salomone filio suo eminentior. Et ita dixit in *quoniam non cognoui literaturam, introibo in potentius Domini, Domine memorabor iustitie tue solius, n̄ & super omnes docentes me intellexi, quia testimonia tua meditatio mea est. Super senes intellexi, quia mandata tua quasiuis, & tu Domine o occulta sapientia tua manifestasti mihi.* Hæc omnia assecutus est Dauid, non studendo, sed obediendo: quia non scientiarum studio se tradidit, sed virtutum. Et ipse mundi Saluator, quamuis plenus esset thesauris sapientiæ & scientiæ Dei, eò quòd ita deceret pro gloria vnigeniti eius Filij. Sed tamen per triginta primos annos voluit hanc scientiam ita occultare, ut sapientiæ indicia non daret, nec literas addisceret, aut accederet locum, in quo Sapientes versabantur, idque ad consolationem eorum, quibus hoc talentum denegauit, non sinens eos laborare in eodem humiliter occultando, quod sapientibus est difficillimum, quorum appetitus & propensio est sese manifestare: ut enim Poëtaille dixit: *scire tuum nihil est, nisi scire hoc te sciat alter:* melius tibi est alios scire, te non scire, ne habeas unde inauiter euasces: habeas verò apud Deum gratiam, quam ipse dat propter humilitatem.

Hinc supremam accipies consolationis rationem, innitentem diuinæ prouidentie ordinationi: cuius voluntas omnibus huius mundi scientiis est præferenda: & sola illa plus apud te valere debet ad consolationem, quam quilibet ingenij & scientiæ defectus ad tristitiam; sufficit enim, quod Deus ita velit, ut tibi ruditas tua, & ingenij tarditas placeat: quòd si Deus non te adhibuerit ad res magnas ob talenti tui exiguitatem; satis sit, quòd te adhibeat tanquam instrumentum ad id, quod ipse velit, siue magnum sit, siue exiguum: quia in hoc verè consistit sublimitas summa, ut supra est dictum. Præcipue cum dicat Apostolus: *q̄ per stultos mundi Deum docere Sapientes: & quasi instrumenta accipere, ut eos confundat.*

k Sap. 10. 10.
Scientia
mystica da-
tur humili-
bus.

l Matt. 11. 25

Dauid.

m Pf. 70. 15.

n Pf. 118. 99

o Psal. 50. 8

Ioan. 7. 15

Christus
Dominus.

P. r. su.

9.
Voluntas
D. i. suffi-
cientia nostra.

q̄. Cor. 1. 26

HÆ SVNT summam rationes, quæ consolari possunt eos, qui ingenio & scientijs carent: quæ eedem instar fræni esse debent, ad eos continendos, qui illis abundant. Qui vt plurimum sua sorte sunt contenti, eò quòd ingenua sit ac generosa, & naturali hominis propensione conformis: quem efficit Deo & Angelis similem: & quòd rusticitas (vt S. Augustinus dixit) sibi soli proffit; studiosa verò scientia alijs multis utilis esse possit. Illa enim notitiam & gloriam Dei per mundum effundit, promulgat fidem & Religionem Christianam, quam ab hostibus defendit rationibus; adiuuat ad salutem animarum, quæ postea condant cælos. ipsa *Iudices* constituit, qui iustitiam benè administrant; *medicos*, qui & corporibus & animabus medeantur; *gubernatores*, qui conferunt, & augeant bonum Statum Reipubl. tempore pacis, & subsidium ferant tempore belli. Nam (vt Sapiens ait.) *melior est sapientia fortitudine, & melior est sapientia, quam arma bellica.* Alias multas causas prætereo; eò quòd sint notissimæ, quas habent vt pacati sint & tranquilli, quamnis nulla veriorem ac solidiorem consolationem adferre debeat, quam ipsa diuina voluntas, & supremæ ipsius prouidentia ordinatio. A qua hæc illis tors obtigit, persuadentibus sibi, & sperantibus, eam sibi datam non ad suam condemnationem, sed ad salutem & perfectionem; & sic eum adiuturum ad præuenienda insinuata pericula. Nam cum scientia sit donum Dei ac datum ad eò gloriosum, & necessarium ad vniuersale Ecclesiæ & Reip. Christianæ bonum: ad ipsius Dei prouidentiam spectat, illudita communicare, vt non minus proffit accipienti; quã alijs, in quorũ utilitatem datur: nam potius eius voluntas est (vt ait Sapiens) *vt bibat ipse aquam de cisterna sua, & saturetur hauriens ex ea, quãtum sibi opus est, & postea deriuentur fontes eius foras, & in plateis aquas suas diuidat: adferens scilicet illis utilitatem absque proprio detrimento.*

§. 3. *Qua ratione scientia cum virtutibus sint coniungenda.*

EX HO eodem fundamento posito colligere licet supremam DEI prouidentiam in exornanda sponsa sua Ecclesia duobus ornamentis & gemmis preciosioribus, quas habet sc. *scientia & virtutis.* Ita tamè, vt multis *virtutes* communicet sine scientijs: quia illæ solæ sufficiunt, ad eos faciendos amicos ipsius, & regni sui hæredes. Nulli tamen, quod in se est, velle *scientias* dare absque virtutibus, sed vtraque simul: quemadmodum dedit Angelis in cælo, & primo homini in paradiso. Et quando Salomon petijt donum sapientia, simul ei dedit illam, quæ tunc & Sapientem fecit & Sanctum. Sed quoniam illi virtus magis placet, quã sapientia: vult, eam pluris fieri, & ex instituto quari, quia his duabus fororibus competit, quod dictum est de duobus

*Læta studio
sa scientia.*

*Eccl. 9. 16.
18.*

*Scientia pe-
ricula ca-
uenda.*

(Prou. 5. 15.)

a Gen. 25. 23.
c. 48. 14.

Scientia ser-
uiat virtuti

b Cant. 1. 17.

1.
Virtus auro
comparatur
c. Apoc. 3. 18.

2.
d Colof. 3. 14
Virtutes
connexae.

3.
Virtus sic
sine modo.
e Rom. 2. 3.

Scientia sic
sobria.

Humilitas
10.

filij Rebecca, a quod maior seruiat minori: & quemadmodum, cum benedi-
ceret Iacob duobus suis nepotibus, dextram manum super natu minorem
posuit, praefereudo illum maiori: ita etiam, quamuis scientia & virtus sint Dei
filia, scientia tamen antiquior est, quatenus intellectus voluntatem praeci-
dit; & cognitio affectum: sed in hac vita merito seruiet virtuti, quae dextram
manum apud Deum occupabit, eritque praecipuus animae ornatus: & super
eam poni debet scientiae cuiusvis ornamentum. Quemadmodum in sinua-
uit caelestis sponsus, cum sponsae suae Ecclesiae dixit: *in aureas & monilia aurea
tibi fabricabimus, cum minutulis argenteis punctulis.* Quibus verbis praecleara
insinuatur coniunctio virtutum, quae significantur per *monilia aurea*, cum
scientijs, quae significantur per *vermiculata illa & minutula argentea punctu-
la*: sunt enim pulcherrima documeta ex hac re deducenda. Primum est, quod
virtutes plures sint aestimandae, eo quod sint in se preciosiores, quemadmo-
dum aurum est argento preciosius: Et ipsae sint praecipuum spiritus or-
namentum, & preciosissima armatura animae nostrae gemma: maximusque
eius thesaurus, de quo dixit CHRISTVS cuidam Episcopo: *esua deo tibi eme-
re a me aurum ignitum probatum, ut locuples fias.* Scientiae vero esse debent tan-
quam calatura quaedam super ipsas virtutes, ut qui illas habet, splendeat
magis, ad maiorem eas donantis gloriam.

Ex Quo fit, ut virtutes sint inter se tanquam ansulae quaedam sibi inter in-
nexae, & consertae per d *charitatem*, quae *vinculum est perfectionis*: at scienti-
ae non ita omnes cohaerent: potius alij alias habent; & eo tendit versio
LXX. Interpretum, quae habet: *faciemus tibi aurea monilia cum distinctionibus
sive punctulis argenteis*, in ipso monili sparsis: cuius sensus est: cum omnium
virtutum connexionem in Iustis, esse scientiarum distinctionem: quia alij
has habent, alij illas.

Ex Quo intelligitur, virtutes debere esse multas; & sine termino, aut
limite procurandas: ut quantum possibile erit in eis crescamus, & proficiamus:
at scientiae tot esse non possunt, sed intra certos limites oportet nos
continere, & cum ea moderatione, quam suadet Apostolus, cum ait: *enon
plus sapere, quam oportet sapere; sed sapere ad sobrietatem.* Quam sobrietatem ad-
hibent nominatim & praecipue quinque virtutes, mutuo se ad id adiutuan-
tes. Quarum fundamentum iacit HUMILITAS duobus actibus praeclearis.
Primus est, quo agnoscas *nilulum*, quod ex te ipso habes: persuadens tibi, om-
nem virtutem & scientiam euenturam tibi ex primario fonte, qui est
Deus sine cuius auxilio & favore nihil omnino possis. Et hoc significat
verbum illud FACIEMVS: non enim dixit facies, aut faciam tibi; sed FA-
CIEMVS, ut ita significetur (quod S. Thomas aduertit) praecipuum huius
operis

c. *Prov.* 1. 5.c. *Si habes.*

24. 9. 7.

Vide *Ducon**spirit. tract.*

+ c. 2.

6.

Psal. 17. 43.

Lib. *ultim.*

Moral. c. 10.

2. *Obedien-**tia.*c. *Ephes.* 6. 6.u. *Psal.* 39. 7.*Isaia* 50. 5.*Virtus &**scientia**sanguine**constant.*Lib. 4. *Mo-*

ral. c. 28.

x *Ecc.* 1. 33.

7.

1. *Charita-**te.*y. *Pet.* 1. 22.z. *1. Cor.* 8. 1.

gister errorum. Ad eandem FIDEM spectat, quod quis propendeat, ad alios audiendos, vt doceatur: nam & scientia intrat per auditum. & propterea Salomon sententias suas exorditus est dicens: *r audiens sapiens, sapientior erit*: qui si erit simul humilis, existimans, exiguum esse, quod nouit: semper audiet libenter, vt plura discat: & paratus erit doceri, vt sapientior fiat. Quemadmodum paratum se dicebat Sanctus Augustinus, cum senex esset, & Episcopus multorum annorum, à iuvene, & moderno quocunque Episcopo doceri.

SECUNDA VIRTUS, quæ intrat etiam per auditum, est OBEDIENTIA, quæ (vt dixit Dauid) *in auditu auris obedit*, vt exequatur quod DEVS iubet: & significatur (vt ait Sanctus Gregorius) per *maureulas*, siue *maures*, quæ non eo modo aures exornant, sicut reliqua monika, qualis est torquis aut annulus, qui exterius tantum apponuntur, nec ipsam carnem penetrant: idcirco faciliè & apponuntur & remouentur. at *maures* penetrant carnem facto foramine in ipsis auribus, quamuis cum dolore & effuso sanguine: ac propterea postquam semel sunt infixæ, difficilè remouentur: his enim significatur: perfectam, quæ diuinæ voluntati debetur, obedientiam non debere esse obiter, & (vt Apostol. ait) *t ad oculum tantum seruientes: sed vt serui Christi facientes voluntatem Dei ex animo*, ita vt sit interna, penetrans ipsam animam, & cor: vt firmissimè eis adhærescat. Qualis fuit Obedientia nostri Saluatoris, qui loquens æterno suo Patri dixit: *u aures autem perfecisti mihi*, aut vt lectio Hebræa habet: *perforasti*. ponens in eis *maureulas* siue *inaures* Obedientiæ ad eodè perfectæ, vt voluntatem tuam cum summa firmitate & integritate perficiam. Ad cuius imitationem curandæ sunt tibi similis obedientiæ *inaures*, quæ cordi tuo inuiscerentur, etiamsi mortificatione, tuique ipsius ac iudicij & voluntatis propriæ abnegatione te puniant; etiamsi sanguinem effundere sit opus: vt quod DEVS vult, exequaris: nam virtus & scientiâ in suo ingressu sanguinem extrahunt. Et hæc Obedientia (vt Sanctus Gregorius ait) est optimum medium, ad consequendam scientiam: iuxta illud Sapientis; *x Fili concupiscens sapientiam, conserua uultum, Dei que mandata; & ille præbebit eam tibi.*

OMNES hæ virtutes coniunctam habere debent aliam, quæ vitam apponit manum perfectioni, & moderatiori scientiarum, quæ est CHARITAS, quam præcipuè significat *aurum*, ex quo *inaures* Obedientiæ fiunt: cuius præstantia in eo consistit, vt (quemadmodum loquitur Scriptura) sit *y obedientia charitatis*, & ita Apostolus, vt paulò antè dicebamus, opposuit scientiis CHARITATEM, dicens: *z scientia inflat: charitas uero adificat*: insinuans, ædificium, quod soli scientiæ innititur esse instar venti; & in aërem inanem conuerti; & tan-

quam

quam fumum euanesce; quia non est aliud talis scientia, quam vanitas quaedam, & superbia. At charitas dat, & ipsi scientiæ, & omnibus virtutibus stabilitatem & firmitatem: quare quod illa ædificat solidum est, plenum, ac diuturnum.

AD QVOD vtitur præcipuè virtute quadam, quam Sanctus Thomas *STVDIOSITATEM* appellat, cuius munus est, sciendi appetitum ita moderari, vt reliquis studiosis operibus sese accommodet: eum in modum, qui traditur in ultimo Tomo, in quo agitur de Doctoribus & Magistris.

8.
22.9.166.
167.
S. Studio-
itate.

CAPVT XI.

*OCCVLTAM DEI PROVIDENTIAM
elucere in distributione graduum virtutum, & gratiarum
ad præclara & prodigiosa facinora efficienda:
& charitatem esse super om-
nia.*

TRANSEAMVS iam à naturalibus ad *supernaturalia*, & ab ordinarijs ad *extraordinaria* & prodigiosa: in quibus multò magis eminet *suprema Dei nostri providentia*, a distribuens *gratie* suæ dona filijs Ecclesiæ, in quibus Sanctus Apostolus Paulus (vt exponit Sanctus Thomas) *tria* distinxit diuisionum genera, quæ Spiritus Sanctus fidelibus distribuit. *Primum* genus est *gratiarum*, ad res extraordinarias & prodigiosas: quales sunt gratiæ miraculorum, & expellendi Dæmones. *Secundum* est *ministeriorum* & officiorum Ecclesiæ, qualis est gubernatio, ac diuini Verbi prædicatio. *Tertium* appellatur *operationum*, ad insignia opera in omni genere rararum & extraordinariarum virtutum: quales sunt gratiæ, singularis abstinentiæ, aut patientiæ: quæ in multis Monachis & Martyribus eluxit. Et sub his continentur plures aliæ, quæ communem & ordinarium stylum excedunt: quarum distributio solius Dei est propria: adeoque occulta, vt nullus humanus intellectus possit eam assequi.

1. Cor. 12. 4
In eum lo-
cum Lectio.

Tria genera
diuisionū.

QVIS enim nouerit, cur aliquis Sanctorum multa edat miracula, alius pauca, alius nulla? Et cur hic donum habeat Prophetiæ, ille linguarum, alius extases & reuelationes multas, alius eis careat? Et cur aliqui extraordinarijs fauoribus præueniantur, vt ad altissimum sanctitatis gradum ascendant, alii in inferioribus gradibus sistant, alii denique tritam & ordinariam viam teneant? Quod totum non aliam habet causam,